

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMENARIO LITUANO
1-a QUINCENA
DE SEPTIEMBRE 1952
Nº 74 - Año V

Klasta ir Didybė

Tautos Šventės Proga

Ne atsitiktinai rugsėjo 8 d. švenčiame Tautos Šventę, — tai Vytauto Didžiojo karūnavimo diena. Ir ne be pagrindo didžiujamės esą lietuviai, nes Vytauto ainiai esame. Šie du sugretinimai nenoromis priverčia susigalvoti, panagrinti lietuvių tautos gyvenimo įvykius laiko ir erdvės rėmuose, kitaip tariant, panagrinti mūsų istoriją ir nutiesti praitį su dabartimi jungiantį tiltą.

Mūsų tautos istorija aiškiai rodo, jog mūsų santykius su kaimynais vis lydėjo klasta. Klasta kilniaisiais idealais ir gražiausiais ūkiškais papuošta. Kryžiuočių ordino ir hitlerinių riterių klasta, — po tikėjimo, krikšto, artimo meilės ir kultūros priedanga siekianti pavergti Lietuvai ir ją išnaudoti. Lenkiškoji klasta — brolybės vardu skelbiamoji abiejų kraštų vienybė. Brolybės vardan pagrobiamas Vytautui siunčiamas karališkasis vainikas anais gana tolimais laikais ir Vilnius, Lietuvos sostinė ir lietuviškos kultūros vainikas, — nepriklausomybės kovų laikotarpį. Neatsilikusi ir Maskva: caro botago vergija ir Stalino komisarių revolveriais paremtas "raudonojo rojus" jungas — klastoje gimęs bei brenęs ir klasta mums primestas.

Kur tik pažvelgsi, visur klastos ir melo pasėkio liejasi mūsų brolių kraujas, ašaros ir viešpatauja skurdas. Kur tik sutelksi dėmesį, visur klastos staba aukai mėtosi geriausių Lietuvos vaikų kaulai po koncentracijos ir tremties stovyklas.

O tačiau Lietuva ir vėl bus nepriklausoma. Nežiūrint didžiausių klastos bernų — Paleckių, Gedvilų ir Sniečkų — inžinierio, teroro bei persekiojimų, nes Lietuva yra didvyrių žemė. Sakoma, jog valia charakterizuojanti žmogų, gi tėvų žemės meilė nusakanti jo tautinės didybės laipsnį. Lietuvis gi turi abi šias — žmogaus ir tautos sūnaus — dorybes, kurių pirmoji, valia, yra pajungiama antrosios, tai yra tėvų žemės meilės ūgdymui. Tuo turi subręsti lietuviai. O juk visi lietuviai esame. Nes argi rugių nevidiname rugiais, jei juose yra ir dirsių? O gal kviečiai jau nebe kviečiai, jei juose mašosi kūkaliai? Todėl nei stalininiai, nei paleckiniai komunistai negali sugadinti lietuvio vardo. Mes esame lietuviai, nes tautos didybės ugnis rusena mumyse. Jie — klastos tarnai, nes edalo lovyis ir neapykanta nustato jų veikimą. Ir mūsų garsioji rašytoja M. Pečiukaiškaitė, ezykym tokiems taikydama, sako: "Žmogus, kurs tik savo paties nauda tesirūpina, yra lyg gyvulys, kurs paaukęs savo motinos nepažįsta ir vien tarmšto, kaip paėsti ir pagerti". Liet. istorija, pasakojimai legendos ir dainos mini nesuskaičiuojamus rinktinių lietuvių-didvyrių darbus. Mini lietuvius su vardais ir bevardžius. Kaip aukščiausios pagarbos ženklas tokiems tautos rinktinėms Karo Muzėjaus sodelyje buvo Nežinčiojo Kario kapas, iš Lietuvos laukų žemės ir akmenų sudėtas.

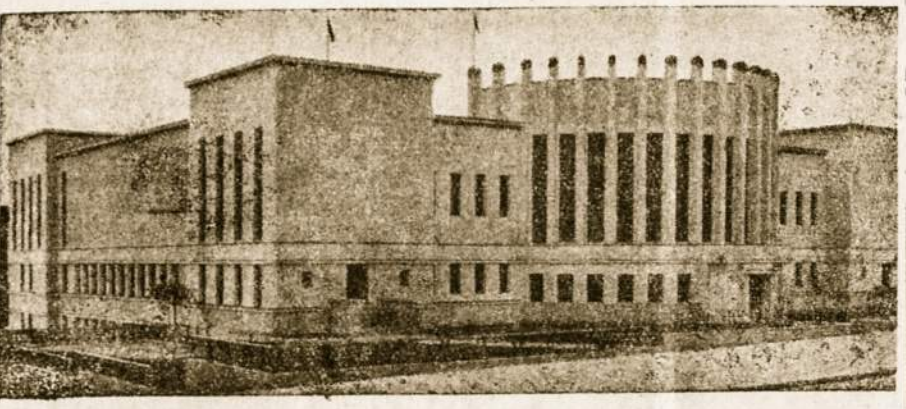
Neprižiūrima ir nedirbama žemė, nors ir derlingiausia, apauga piktyzėmis, o tautinis sustingimas žmogui panaikina tautos didybės supratimą. Kaip rūdys pamažu atpraukia geležį ir ją spėda, arba kaip lašas po lašo prakala akmenį, taip nesidomėjimas savo tautos reikalais padaro žmogų bespalvį. Tuo tarpu gi mūsų Tėvų Žemėje rinktiniai Lietuvus sūnūs didvyriškai miršta, kodami prieš klastą ir terorą. Jie miršta, nes, kaip sako Tumas-Vaižgantas, "tautos rinktiniai savo valios neturi; kaip ne savo valia iš stiebo išplaukia ir viršūnėje skaisčiai ir kvapiniai išsiskečia žiedas". Jie gyvena ir miršta tautos valia. Apie juos kuriamos legendos ir dainos, kurios iš lūpų į lūpas perduodamos, tartum lakštingalos suokimas ir vyturėlio Dievop kylanti daina.

Tautos Šventės proga neturime pamiršti, jog Lietuvos atstatymas išplauks ne tik iš mūsų vieno darbo ir pasiryžimo. Turime suprasti, kad jaunosios kartos tautinis auklėjimas yra pagrindinis dalykas. Jau nuo lopšio skykpykime tautos meilę ir jos didybę šamoneje, nes

tai yra lyg žmogaus dvasinio gyvenimo sandėlis, į kurį kraunamas tautos turas nuo pat kūdikystės dienų. Tik tokiu būdu išauginsime lietuvių ryžtingą ir didvyrišką. Tik tuo keliu eidami vėl turėsime nepriklausomą Lietuvą ir laisvę tautinei kultūrai augti ir plėtotis, nes nepriklausoma valstybė yra ne tiktai

Litica tautinės kultūros sąlyga, bet ir gražiausias tos kūrybos vaisius.

Neturime palūžti ir nevilčiai pasiduoti, ners esame atskirti nuo savo kenčiančios tautos kamieno, — tai juk tik laikinis klastos stabo laimėjimas. Sugrius ant ašarų ir skurdo pastatytas bolševikinis "rūmas" ir vėl galėsime susisiekti su savo broliais, o Tėvų Žemėje laisvai suplevėsuos trispalvė, nes "lietuviams esame mes gimę, lietuviams turime ir būt". — tai yra mūsų ryžto ir didybės šaltinis. ANT. RYTYS.

Vytauto Didžiojo Muzėjus Kaune.

Pasaulis didelių įvykių išvakarėj

KREMLIUS RUOŠIASI KARUI

Jau dvi savaites Maskvoje vieši raudonosios Kinijos ministeris pirminkas ir užs. reik. ministeris Chu-En-lai. Pačios Maskvos žiniomis, ten vyksta pasitarimai tarp sovietų didžiųjų ponų ir Kinijos atstovo. Nors Maskvos duodamos žinios iš pasitarimų yra labai šyškšios, bet jau galima matyti pasikalbėjimų kryptis. Autoritetingi stebėtojai yra įsitikinę, kad ten svarstomi trys punktai: Korėjos karas, rusų-kinų bloko santykiai su atgimstančia Japonija ir kai kurie Maskvos - Pekino prieš du metus pasirašytos sutarties papildymai.

Rusija su kom. Kinija yra pasirašiusi 1950 m. vasario 14 d. sutartį, pagal kurią Busija šiais metais turėtų atiduoti Kinijai Port Arturą ir Daireno bazes bei atstatyti Changchun geležinkelį. Tačiau nelaukoma, kad šis reikalas stovėtų pasitarimų pagrindu. Tikriausiai galima manyti, kad pagrindiniai klausimai yra Korėjos ir Japonijos padėtis. Be jokios abejonės, Kinija negalėtų kariuoti Korėjoje be Maskvos pagalbos, bet iš kitos pusės kinai neša sunkiąją karo naštą, duodami savo žmones. Tik Kinijos dėka Maksva gali būti rami ir neliesi savo karinių jėgų, svetimomis rankomis žarstydamą žarijas. Užtat tiek nuo vienos, tiek nuo antros priklauso tolimesnis karo vedimas, dėl ko, galima manyti, ir kalbama pasitarimuose. Didelės reikšmės teikiama abiejų šiu raudonųjų Japonijos klausimui, nes Tokio net po taikos sutarties pasirašymo pasiliko Washingtono itakoje ir pakencia savo krašte svetimą kariuomenę. O Maskvos-Pekino sutartis yra aiškiai nukreipta prieš Japonijos įsigalėjimą, kuris diena iš dienos auga Tolimųjų Rytų srityje.

Kitas didelis įvykis Sov. Rusijoje, tai spalio 5 d. pramatytas kom. partijos 19-tasis kongresas. Jau dabar pareikalauta griežtos kritikos partijos pareigūnams. Nėra jokia paslaptis, kad būsimojo kongreso — pirmo nuo 1939 m. — tikslas yra partijos vidaus perorganizavimas, apvalymas ir sustiprinimas. Skelbiama, kad pasikeis ne tik partijos vadovybės kai kurie žmonės, bet net sovietinės valstybės viršūnės, sudarant judresnį ir paveikesnį valdžios aparatą. Aišku, po to prasidės nauji "valymai" ir partinės drausmės sugriežtinimas. Tai yra aiškūs pasirašymo karui ženklai.

KOREJOJ "NIEKO NAUJO"

Telegramų agentūros vėl pradėjo duoti žinias, kad Korėjoj "nieko naujo" neįvyksta. Pasitarimai po trumpų posėdžių atidedami kellicms dienoms ar net savaitei. Iš naujo susirinkusios komisijos neturi "nieko naujo" pasakyti. Vėl tai viena, tai antra paliaubų vadovybė paprašo kelių dienų "apsigalvoti". Ir taip užburta ratas sukasi be jokių pasėkų jau trečią mėnesį. Tuo tarpu aliantai nepaprastai smarkiais oriniais puolimais naikina raudonųjų karines bazes, fabrikus, miestus, sandėlius ir kuro išteklius. Pastarosiomis dienomis buvo subombarduoti sintetinio benzino fabrikai ir baseinai net 20-ties kilometrų atstume nuo Sov. Rusijos sienos. Tai turėjo būti įvykdyta su Washingtono generalinio stabo žinia. Komunistų aviacijos pasipriešinimas silpnas, bet žmonių ištekliai nepaprastai dideli ir mažai tausojami. Kariniai stebėtojai vis dar mano, kad tokia raudonųjų laikysena pranašauja naujus įvykius Korėjos karo eigoje.

PERSIJA KOMUNIZMO PAVOJUJE

Anglų ir JAV-bių pasiūlytą naujomis deryboms projektą Dr. M. Mosadegh atmetė. Laukiama, kad tuo tikslu greitai susirinksiąs kongresas bei senatas ministerio pirminko eilgesį patvirtins. Tačiau Londone, nors nekalbama kol kas apie projekto atmetimą, būkštaujama dėl gresiančio komunizmo pavojaus pačiame Persijos viduje. Komunistinė Tudeh partija kaskart stiprėja ir gabiai išnaudoja ekonominius sunkumus, susidarčius nepavykusio žibalo šaltinių nacionalizavimo išdavoje. Nors Maskva tiesiog nedarą spaudimo Teheranui ir apie Persijos vidaus įvykius tyli, bet nėra jokios paslapties, kad aiškiai remia Tudeh partijos veiklą. Ne be pagrindo užsienio korespondentai mano, kad staigus Tudeh stuktelėjimas ir vidaus neramumų panaudojimas gali greitai į jų rankas atiduoti valdžios vairą. Tuo atveju Persijos likimas pakryptų visiškai nauja linkme. Kiek toks įvykis iššauktų Vakarų pasipriešinimą, sunku įspėti, bet tarptautinė politinė veikla greitu laiku gautų naują eiga.

Gal kaip tik šiuos visus įvykius turėjo mintyje kai kurie JAV politikai, kurie jau atvirai pasisakė, kad karas su Rusija neišvengiamas. Ar Persija negalėtų būti

El General Perón agradece

las condolencias presentadas por los lituanos a raíz del fallecimiento de la Jefa Espiritual de la Nación, Doña EVA PERON

El Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina, en representación de la Colectividad residente en el país, ya que está formado por las sociedades lituanas más representativas, celebró una reunión plenaria, luego de la cual fué enviada al Excmo. Sr. Presidente de la Nación, Gral. JUAN D. PERON, la nota que transcribimos:

EXCELENTISIMO SEÑOR PRESIDENTE DE LA NACION GENERAL DON JUAN DOMINGO PERON

Todos los pueblos del mundo que luchan por su emancipación social y política, están de acoogojado duelo, porque ha caído en su incensante batallar por el bien de la gente humilde de su pueblo y de muchos más allende estas fronteras, la insigne campeona de la redención social, la Dignísima Señora Doña EVA PERON, Jefa Espiritual de la Nación.

El Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina, en nombre del sector mayoritario de la colectividad lituana del país, agrupado en las diversas asociaciones de carácter social, cultural, mutualista y patriótico que forman esta central, se une fraternalmente al dolor — que también es el nuestro — que enluta a la gran familia argentina, provocado por la irreparable desaparición de la Estrella del Bien y de la Justicia, que ya sólo alumbrará con dulces pero firmes destellos desde lo alto del Cielo donde Dios ha cobijado su excelsa alma, y envía por mi intermedio al Exceletísimo Señor Presidente de la Nación General Don JUAN D. PERON, sus más sentidas y profundas condolencias, en cumplimiento de lo resuelto en la Reunión Especial Extraordinaria Plenaria convocada el día 27 de julio a las 12 hs. en su sede, donde unánimamente se decidió: 1) Adherir en nombre de los lituanos al duelo de la Nación Argentina por la pérdida de la Dignísima Señora Doña EVA PERON, Jefa Espiri-

tual de la Nación; 2) Hacer llegar sus condolencias al Excmo. Señor Presidente de la Nación, Gral. Don JUAN D. PERON, con transcripción de lo resuelto; 3) Enviar una corona de flores, y 4) Mandar oficiar un funeral en la Iglesia Parroquial Lituana "Madre de la Misericordia" de Avellaneda en fecha próxima a considerar con los Padres Marianos.

Dios Guarde al Excmo. Señor Presidente de la Nación.

Ceferino Iujnevich Presidente

Buenos Aires, 27 de julio de 1952.

El Gral. Perón ha recibido con singular emoción estas sinceras muestras de condolencia, manifestándolo así claramente en el siguiente telegrama, recibido el 22 de agosto ppdo.:

Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina Don Ceferino Iujnevich Mendoza 2280, Avellaneda

AGRADEZCO VUESTRO SOLIDARIO SENTIMIENTO DE PESAR CON MOTIVO DE LA ENORME DESGRACIA QUE NOS AFLIGE.

GENERAL PERON

La corona de flores fué llevada por una delegación de este Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina el día 30 de agosto, faltando por conseguirse la realización de la Solemne Misa, cuya fecha se está tratando con los Padres Marianos de la Iglesia "Madre de la Misericordia", que será, a no dudarlo, una digna muestra del cariño que albergaban los corazones lituanos que, aquí en esta gran nación, han podido apreciar de cerca y en propio beneficio, las excelsas dotes cristianas de la Guía Espiritual de todos los oprimidos del mundo.

Quando se disponga la fecha, será deber de honor de todo lituano hacer acto de presencia y elevar sus preces al Altísimo en agradecimiento por la labor desarrollada por esa alma sublime que debe estar gozando de la Eterna Bienaventuranza.

ARL Uzojauta Argentinios Prezidentui

Mirus Argentinios Prezidento žmonai, poniai Evai Peron, Argentinios Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos nutarimu Generalui Peronui buvo pasiūsta sekančio turinio užuojautos telegrama: "Excelentísimo Señor Presidente General Perón Casa de Gobierno Capital

La Comisión Directiva de la Comunidad Lituana en la Argentina cumple en hacerle llegar sus más sentidas condolencias por la irreparable pérdida sufrida. Secretario General (Jo Ekselencijai Poniui Prezidentui Generalui Peronui Vyriausybės Namai Buenos Aires Argentinios Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba šiuo reikškia nuosirdžią užuojautą nepataisomai nelaimėi įvykus Generalinis Sekretorius)

Siomis dienomis gautas toks atsakymas:

"Secretario General de la Comunidad Lituana en la Argetina Capital. Agradezco vuestro solidario sentimiento de pesar con motivo de la enorme desgracia que nos aflige General Perón".

(ARLBendruomenės C. V. Generaliniam Sekretoriui Buenos Aires.

Dėkoju už Jūsų užuojautos pareiškimą mus visus liečiančioje didžioje nelaimėje Generolas Peronas)

Minėtų telegramų pasikeitimu ARL Bendruomenė dar kartą parodė, kad ji tinkamai pasireiškia krašto visuomeninių įvykių progomis. L.S.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

● "Tiesos" gegužės 1 d. numery aprašoma, kaip sovietiniai darbininkai vykdė Mokslo darbuotojų namų statybos užbaigimą. Čia buvo atliekamas vienas iš sunkiausių uždavinių, pirmą kartą pasitaikantis Vilniaus statybi n i n k u praktikoje: viršum namo kertinio bokšto, turinčio 46 metrų aukštį, buvo iškeliamama metalinė šio bokšto viršūnė. Pačios viršūnės aukštis — 11 metrų, svoris — 1000 kg. Ją vainikuoja bronzinė klijo ir piaučiuo emblema, turinti 2, 3 metro aukštį ir sverianti 350 kg. Speciali montuotojų brigada ėmėsi sudėtingo uždavinio: iškelti į 46 metrų bokšto viršūnę taip, kad ji niekur nepaliestų namo sienų. Tuo tikslu buvo įrengtas vadina-

masis kabelis-kranas. Tai ore kabanti transporto linija, kuria viršūnė buvo iškelta į viršų. Atskirai buvo pakelta emblema. Darbas buvo baigtas per dvi dienas. Tai nepaprastai trumpas laikas tokiam uždaviniui atlikti. Statybos inžinieriai galėtų pasakyti, kiek čia "nepaprastumo" yra, turint šių laikų moderriškas priemones. Atrodo, kad sovietiai statybą vykdė primityviomis priemonėmis ir paskui įvyki išpučia propagandai.

naujo karo išžiėbimo kibirkštis, jei jai grėstų visiškas atitekimas į Maskvos rankas? Kai kurie laikraščiai tvirtina, kad tai galėtų įvykti, bet vistik, anot Paryžiaus "Le Monde", priklausys nuo JAV prezidento rinkimu. Užtat į abu prezidentinius kandidatus — Eisenhower ir Stevenson — šiuo metu krypta viso pasaulio akys. Tačiau negalima manyti, kad naujasis prezidentas, nežiūrint kas bus išrinktas, pakeistų įvykių raidą. Jis galės tik pagreitinti ar atitolinti karo pradžią. — P. S.

● Zagorske, ties Maskva, gegužės mėnesį įvykusi bažnyčių atstovų konferencija aiškiai, pasirodo, buvusi suorganizuota grynai eksporto tikslais: kada apie konferenciją jau pasirodė žinios užsieniuose, Maskvos "Pravda" apie šią konferenciją neužsimena nei vienu žodžiu, nors apie daugelį kitų panašių propagandinių demonstracijų paprastai gana plačiai rašo. Galimas dalykas, kad konferencija gal ir nepavyko taip, kaip buvo norėta.

● Nuolatinės paskolos "turtiniausia" pasaulio valstybei atima iš tarnuotojų ir darbininkų net ir tą visiškai mažą jų uždarbį, kurį jie gauna. Gegužės mėn. vėl buvo šaukiami mitingai, sakomos kalbos ir raginami visi pasirašyti paskolas valstybei. Visi, žinoma, "su džiaugsmu ir didžiausiu noru savanoriškai" pasirašo, nors paskui su ašaromis atiduoja "didžiosios tėvynės" labui.

Nación Grande y Pueblo Feliz

Ya ha comenzado a funcionar el magnífico policlínico para ferroviarios "Presidente Perón". La monumental obra, modelo de su género, que se ha construido en Puerto Nuevo, significa una victoria más del justicialismo, una prueba fehaciente de que los sindicatos organizados bajo el lema de la justicia social y de la mutua cooperación, pueden alcanzar todas las mejoras que por derecho les corresponde. La afirmación de que Perón cumple, no es una simple leyenda electoralista, como los hechos lo demuestran, sino una guía verdadera que abre rumbos promisorios a las clases trabajadoras, las eleva a un nivel de dignidad y las proporciona los beneficios del bienestar y de la felicidad.

Los obreros del riel se sienten ahora amparados. Las contingencias de la salud no los tomarán sin recursos y a la intemperie. En cualquier parte donde se hallaren, saben que en caso de enfermedad tendrán a sus órdenes los servicios de todas las especialidades médicas, instrumental más moderno, de salas amplias para operaciones y de piezas sanas y cómodas para la cura y el reposo. Podrán, asimismo, hacerse examinar cuantas veces creyerán conveniente con el objeto de prevenir males fi-

siológicos. Ninguno dejará de recibir la delicada y prolija atención de los profesionales del policlínico.

La construcción del policlínico "Presidente Perón", es de diez pisos y cada uno de ellos ha sido destinado a determinado fin de asistencia, internación y asistencia médica. Puede ser comparado a los mejores del mundo.

Uno de los principios fundamentales del gobierno justicialista, es como se sabe, la salud del pueblo. A este objetivo se han dedicado empeñosos esfuerzos de toda naturaleza y para conseguirlo se invirtieron ingentes sumas de dinero. Un pueblo trabajador, pero robusto, satisfecho, con las energías suficientes que le permitan llevar adelante sus tareas de cada día, sin las tragedias de la miseria que derrumbe a las familias en los momentos en que el sostén, el jefe deba rendirse atacado por una enfermedad sin hallar los medios de combatirla y librarse de sus daños.

La política sindicalista, alimentada moral y materialmente por una voluntad de cooperativismo, respaldada por el apoyo justiciero de los gobernantes, es la única destinada a hacer una nación grande y ejemplar y al pueblo feliz. Este es ideal de Perón.

CONSAGRACION DE UN PUEBLO A SU CONDUCTORA ESPIRITUAL

El pueblo argentino ha dado ya varias muestras de su devoción y su fervor hacia la causa y la persona de una mujer argentina que ha consagrado también sus mejores desvelos para con ese mismo pueblo que hoy la reverencia y la ha dedicado no sólo un monumento material sino también un monumento en sus corazones.

El extraordinario acto popular realizado recientemente en la Capital Federal, en el recinto del Luna Park ha evidenciado esos sentimientos y la renovada fe de toso los argentinos, depositada en una figura de mujer, cuya obra de contenido social y humanista, ha trascendido ya las fronteras de la Patria. Toda la Nación estuvo simbólicamente representada en esa ocasión, y la vez de los trabajadores argentinos se hizo oír no sólo para trasuntar la justicia del homenaje rendido a Eva Perón, sino también para significar el repudio de todas las conciencias altivas de la Patria hacia esa otra maniobra de las fuerzas regravas, enconadas enemigas del justicialismo, que en los Estados Unidos de Norte América han intentado trabar, de todas las maneras imaginables, la difusión de esa obra de amor

y solidaridad humana que es "La Razón de mi Vida", el libro de la Señora Eva Perón.

"Breviario de amor", lo llamó uno de los legisladores peronistas en el recinto de la Cámara de Diputados, frente a los demás representantes de la voluntad soberana del pueblo.

En efecto: el libro de Eva Perón es un breviario de amor y una síntesis de toda la pasión de amor el pueblo que impregnan sus páginas. El libro de Eva Perón es no sólo la razón de mi vida, sino la historia de una vida incandescentemente ofrecida, en agatadoras villafias, a la causa del pueblo argentino, y de la humanidad, que tanto ama Eva Perón.

El pueblo justicialista, reunido en un verdadero Cabildo abierto nuevamente, ha pregonado bien alto, por boca de los auténticos trabajadores, que le interpretan el unánime sentir de una adhesión hacia la obra y la persona de Eva Perón, y de repudio a quienes pretenden silenciar y eclatar el mensaje de fraternidad que hacía todos el mundo expande ese "breviario de amor".

Toda la Patria ha asistido hace pocos días el acto de homenaje a Eva Perón. Hacia los apartados regios de nuestro

PAKELIUI Į ŽEMĖS ŪKIO RACIONALIZAVIMĄ

(HACIA LA RACIONALIZACION DE NUESTRA AGRICULTURA)

Valstybės Galva, viename neseniai įvykusiame pasikalbėjime su sostinės laikraštinkais, yra aiškiai aptaręs mūsų krašto ekonomiją, ypač kas liečia žemės ūkį, tuo būdu leisdamas ryškiai suprasti jo aiškumą, vykdamas pirmąjį penkmečio planą ir taip pat numatant antrąjį.

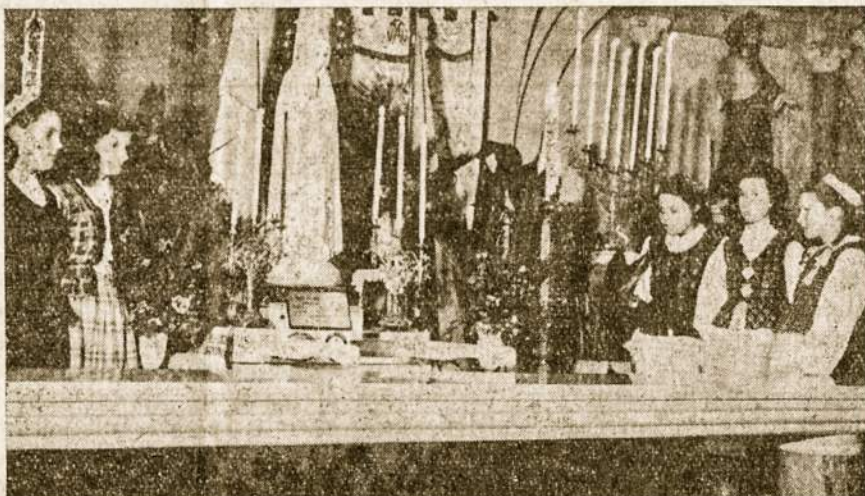
Pirmajame jo valdymo laikotarpyje, tai yra per paskutiniuosius penkis metus, buvo pasiekta bendro krašto gerovės pakilimo ir pramonės konsolidavimo, taip pat palaipsniui buvo pradėta žemės reforma, kuri bus praplėsta ir sustiprinta sekančiųjų metų laikotarpyje teisiniai ekonominėje ir socialinėje srityje. Ypatinai techniškoje ir technologinėje srityje žemės ūkiui antruoju planu bus suteiktas žymus akstinas, kuris išjungs iš žymios mūsų ūkių dalies empyrinį ūkininkavimą, tuo būdu racionalizuodamas ir suteikdamas daugiau mokslinį pobūdį bei mechanizavimu pakeldamas ūkio našumą.

Kaip prezidentas jau yra nurodęs, kraštas galės naudotis tinkamesniais ir aukštesnės kokybės padargais, negu anksčiau. Pastaraisiais metais vykdomieji biologiniai ir bendrai dirvožemio tyrimėjimai leido paskirstyti kraštą sritimis atitinkamoms kultūroms ir taip pat nustatyti didesnio našumo ir kraštui tinkamesnes rūšis. Lygiagrečiai su šiomis, vyriausybės teikiama paskola į-

galins tinkamai išspręsti darbo jėgos paklausos ir paskirstymo problemą, tai nukreipiant ją labiau tinkamas sritis. Tuo būdu bus ne tik padidintas žemės ūkio našumas ir jo gaminių kokybė, bet taip pat — tai yra labai svarbu — bus tikslingai panaudotos išlaidos, kas leis vystytis pajėgiam ūkiui.

"Mechanizacija yra antrasis elementas gamybos išlaidų sumažinime" — yra pareiškęs Valstybės Galva. Tai visiškai patvirtina vykdomoji politika, leidžiant įveikti žemės ūkio mašinas ir įdėdant daugelio milijonų pesų sumas. Ši politika bus tęsiama bei gvinama ir antrąjį planą vykdamas, taip kad kiekvienas ūkininkas gali tikėtis tinkamų žemės ūkio mašinų pagalba pakelti savo darbo našumą. Bendrojo plano vykdyme po mechanizavimo lygiagrečiai vyks ūkio elektrifikavimas, kuris ne tik pakels kaimo gyventojų ir darbininkų gyvenimo lygį, bet taip pat leis vystytis ir žemės ūkio gaminių perdavimo pramonėje pačioje žemės ūkio srityje, nesinaudojant miestų pramonės centrais.

Visas šitas palegvinimų junginys padės pakelti žemės ūkio našumą, kaip tai įvyriomis progomis yra pareiškęs generalas Peron, vykdamas toli pramatančią ir protinę žemės ūkio paskirstymo politiką, kuri suteiks progą kiekvienam besiverčiančiam ūkiui pasidaryti ir tos žemės, kurą jis drba, savininku.

Jaunosios Birutės stovi garbės sargyboje prie Šv. P. Marijos iš Fatimos statulos Aušros Vartų šventovėje, Avellanedeje.

immense territorio ha estado simbolicamente presente en el magnifico foro donde se dió cita el cariño y el fervor de los hombres, las mujeres, los niños y los ancianos argentinos. El país todo vivió entonces una auténtica jornada justicialista que incube en letras de oro en la Historia de Eva Perón.

30 tūkstančių berlyniečių dalyvavo protesto eisenoje prieš bolševikų būdus grobti žmones. Vyr. burmistras prof. Reuteris savo kalboje pasakė: "Su sovietais negali būti jokių santykių, kol nebus atstatyta teisė. Kas kaip sovietų agentas bus pripažintas, turės važiuoti į "rojų".

Baltija — Rusų Tvirtovė

Įtakingas šveicarų dienraštis "Die Tat" viename straipsnyje paduoda savo žinias ir išvadas apie rusų isitvirtinimus Baltijos jūroje. "Milžinų sala" (Dagoe), prie kurios buvo numuštas pirmasis švedų lėktuvas, yra paversta tikra karo tvirtovė. Paldiskis šiaurėje ir Haapsalu Hiemos aukštėje yra paversti povandeninių laivų bazėmis ir perstatyti į karo uostus, o pačios salos padarytos nepaskandinamais sovietų lėktuvnešiais Baltijos jūroje. Visa tai yra prieš pat Stockholmą, kuriam pasiekti reikia tik keliolikos minučių. Iš čia taip pat kontroliuojamas įvažiavimas į Rygos ir Suomiių įlankas. Tokia yra tų dviejų salų — Oeselio ir Dagoe — reikšmė.

Tačiau, kalbėdamas apie Baltijos tautas tas pats dienraštis tvirtina, kad "esų suomiškas patvarumas, latvių sugebėjimas prisitaikyti prie visokių gyvenimo sąlygų ir lietuvių pačias senasias lytis išlaikęs tautiškumas šias visas tautas išvedė per visus pavojus ir katastrofas, kurios jas buvo ištikusios per pastaruosius porą tūkstančių metų, tai išvair ir dabar, nes ir tada pavojai buvo nemažesni kaip dabar. Gal pagaliau kartą ir Vakarų Europa kaip reikiant pamatys tas tris savo tautas šiaurės rytuose, jės ištikimiausias sąjungininkes, tiesiog duodančias pavyzdį, kaip nežūvama, nors skaičiais ar išvirsine jėga ir esant mažoms".

VID. IR RYT. EUROPOS KONFERENCIJA

Washingtono veikia tremtinių organizacija, vadinama Vidurio ir Rytų Europos Konferencija. Lietuviams joje atstovauja Lietuvos Pasiuntinys, talkininkaujama Laisvosios Europos Komiteto Patariamiosios Lietuvių Grupės. Birželio 19 d. Latvijos Pasiuntinybėje Washingtono įvyko šios organizacijos Vyr. Komiteto, o vėliau tą pačią dieną ir plenumo posėdis. Tarp kitų klausimų buvo apsparstyta vadinamoji Williamsburgo manifestacija. Ji laikoma pavykusia. Dešimties tautų atstovų pasirašytoji deklaracija susilaukė nemažų spaudos dėmesio. Bet buvo atžymėti ir kai kurie nesklaidumai.

Williamsburge nedalyvavo rumunų tautinis komitetas, vadovaujamas buv. užs. reik. min. Visoianu, bet dalyvavo tik nuo jo atskirai veikiantis buv. min. Gafencu. Vyr. Laisv. Europos Komitetas delegatus ir kalbėtojus kvietė savo nuožūra, nepasitaręs su atitinkamų tremtinių organizacijomis. Buvo paminėti taip pat kai kurie nesklaidumai Laisvosios Europos radio skirijų veikloje. Buvo nutarta pareikšti Komitetui padėką, o dėl minėtų netikslumų pasikalbėti su pirmininku adm. H. B. Milleriu. Tam tikslui išrinkta delegacija: Visoianu, J. Slavikas ir V. Sidzikas.

Kodėl žmonės bėga iš Rusijos... čemodanuose?

Raio Vladas Veselauskas

1948 m. sausio mėnesio viduryje Argentinos spaudoje pasirodė sensacinga žinia, kad du Argentinos ambasados tarnautojai Maskvoje savo lagaminuose norėjo išvežti du ispanus. Šis žygis jiems nepasisekė, nes vienas tokių keleivių kelionės metu čemodane apalpo ir viduje pradėjo daužytis.

Pereitais metais Pedro Conde Magdaleno, t. y. tas pats, kuris savo čemodane norėjo išvežti ispaną iš Rusijos, išleido knygą, kurioje prisipažįsta, kad jis tai daręs žmoniškumo dėlei, nes pasiprukti iš Rusijos nori visi, nekrepdami dėmesio nei į priemones, nei į pasekmes. Prisipažįsta taip pat, kad jo žygis nėra legalus, bet gelbėti pakliuvusių į kanibalų rankas, neįaugi dar reikėtų remtis teisiniais nuostatais.

Savo biografijoje jis pasisako, kad esąs paprastos darbininkas. Visą laiką dirbo duonos kepkykloje ir jis daug geriau valdo duoną minkyti lopetėle negu plunksną. Generalas Peronas, atėjęs į valdžią, beveik prie visų ambasadų bei pasiuntinybių paskyrė po darbininkų atstovą. Pedro Conde Magdaleno buvo paskirtas prie Argentinos ambasados Maskvoje. Tuo paskyrimu buvo labai patenkintas, nes jis simpatizavo komunistams ir džiugėsi gavęs progą pažinti darbininkų "rojų" iš arti.

1947 m. balandžio 23 d. jis pasiekė Odesą. Apsistojęs viešbutyje "London". Viešbučio administracija pradėjo skirstyti kambarius. Jam davė tik vieną

kambarį su maža lova, nežūrint, kad jo šeima susidėjo iš penkių asmenų. Buvo beieinąs skystis, nes viešbutis buvo didelis ir beveik tuščias, bet sužinojo, kad ir kiti ambasados nariai neturėjo geresnės laimės. Rytui išaušus, panoro pamatyti miestą dienos metu. Odesa nuo karo nedaug nukentėjusi. Labai nustebto pamatęs didelę socialinę nelygybę. Apdriskusį vaikų ir senelių, basų moterų, prašančių išmaldos, buvo net daug didelis skaičius. Šalia to, netrūkstama moterų kailiniais paltais ir gerai apsilvilkusiųjų, kurie važinėja automobiliais. Kai kurie ambasados nariai tuoj pradėjo daryti išvadas, kad tai netikusios valdžios padariniai, bet tie, kurie simpatizavo komunistams, jų tarpe Pedro Conde Magdaleno, teisingo karo pasekmėmis. Tačiau priešingieji tuoj pakijo kaip pavyzdį moteris, apsilvilkusias kailiniais paltais, ir sovietiškus ponaičius važinėjančius automobiliais. Prie uosto buvo daug didelių medinių dežių, ant kurių buvo matomas užrašas UNRRA. Tos dėžės nebuvo skiriamos Rusijai. Ant jų buvo nurodyti adresai: aiškiai matėsi, kad tai skiriama Lenkijai, Rumunijai, čekoslovakijai, Vengrijai ir kitiems kraštams.

Pietų laiku viešbutyje prisirinko karninkų. Atsirado ir orkestras. Du policininkai su lazdomis rankose vaikė elgetas nuo viešbučio durų.

Balandžio 25 jie išvyko į Maskvą. Vagonai labai seni ir visuose kampuose

kiauri. Valgomojo vagono nėra. Miegamieji nešvarūs. Ant vagonų platformų važiuoja sargai, kurių pareiga spardyti iš vagonų keleivius, neturinčius bilietų. Beveik visi šios rūšies keleiviai buvo mergaitės. Conde Magdaleno pastebė, kad komunizmo, apie kurį jis svajojo, niekur nematyti. Pakeliui matyti prasotos medinės, šiaudais dengtos, bakūžės. Ūkis dirbamas visai primityviomis priemonėmis. Jokio moderniško nematyti. Sunkvežimiių ir traktorių visai nematyti. Daugelis ambasados narių atvirai kalba, kad čia yra tikra kiauulystė (porqueria). Moterys dirba patį sunkųjį darbą. Prie geležinkelio tiesimo moterys kilnoja bėgimus, miestuose valo gatves nuo griuvėsių ir pan.

Maskvoje jų laukė du užsienio reikalų komisariato valdininkai. Nebuvo jokio priėmimo, nežūrint, kad Argentina diplomatinis santykius su Rusija atnaujino tik po trisdešimties metų pertraukos. Spauda apie tai beveik nieko neminėjo. Ten jiems taip pat davė tik po vieną kambarį, išskyrus ambasadorių ir generalinį konsulą, kurie gavo po du kambarius. Conde Magdaleno aštuonis mėnesius gulėjo ant grindų. Karinis atstovas su visa šeima miegojo viešbučio raštinėje ant grindų, nors ten vaikščio-davo daug žmonių. Diplomatinio korpuso narių vaikai neprimami į sovietiškas mokyklas. Argentinos ambasada buvo įkurdinta menkame name keturiasdešimt kilometrų nuo Maskvos. Visų kraštų ambasados traktuojamos vienodai. Vienu atveju net negarantavo maisto gavimo. Svarbiausias diplomatų užsiėmimas Maskvoje, tai pasirūpinti maisto produktais. Restoranai labai brangūs. Diplomatams skirtose krautuose buvo

jauciamas ypatingas maisto trūkumas. Jo šeimai vieną kartą pavalgyti restorane be gėrimu kaštavo šimtas dolerių. Dėlto maisto reikėjo pasirūpinti juodojoje rinkoje.

Parado metu langai ir durys turi būti uždarytos. Conde Magdaleno pabrėžia, kad, atvažiavęs į Maskvą, susidūrė su svarbia klūtimi. Sovietai nenorėjo pripažinti darbininkų atstovo prie ambasados. Atstovų prie ambasados galite tuėti, kiek tik norite, bet darbininkų atstovo nei! Reikėjo pertaisyti pasą.

Visos pastangos suartėti su Rusijos darbininkais nuėjo veltui. Įsitikinęs, kad tiesioginiu būdu su Rusijos darbininkais negalės sumegzti ryšių, jis griebsi kitų priemonių. Jis susidraugavo su ispanais, kurie, pralaimėję revoliuciją, atbėgo į Rusiją. Šie ispanai jam daug pagelbėjo pažinti sovietus. Jų pagalba aplankė fabriky valgyklas, miegamuosius, kolchozus, sovechozus ir t. t. Knygoje telpa daug įvairių sąrašų, kiek skirtingų kategorijų žmonės uždirba ir kiek kaštuoja produktai, taip pat daug anketų, kurias turi užpildyti visi sovietų piliečiai. Privilegijotieji viską perka skirtinga kaina. Knygoje labai daug suminėta tokių dalykų, kuriuos mes, lietuviai, gerai žinome.

1947 m. gruodžio 15 d. pasirodė naujas sovietų dekretas, kuriuo buvo nuvertintas rusų rublis. Už naująjį rublį reikėjo mokėti dešimt senųjų rublių. Prieš pasirodant šiam dekretui, užsidarė visi valdiški prekybos namai. Ant durų kabėjo užrašas, kad uždaryta dėl remonto. Pasirodžius naujam rubliui, prekybos namai, nedarę jokio remonto, atidarė duris. Labiausiai nukentėjo patys neturtingieji.

Pedro Conde Magdaleno, matydamas tokį darbininkų "rojų", nusprendė pakelbti pasauliui visa, ką jis matė. Galvodamas, kad jo žodžiais daugelis gali netikėti, norėjo išsivežti buvusius komunistus ispanus Jose Tuñón Albertos ir Pedro Cepeda Sanchez. Jis norėjo, kad jie pakeltų geležinę uždangą ir parodytų pasauliui visą tą melą, kurį skelbia komunistų propaganda. Prieš išvažiuojant, buvo daromi bandymai, kiek laiko buvo galima iškęsti čemodanuose.

Abu patvirtino, kad visą kelionės laiką galės iškėsti. Conde Magdaleno ir Bazan turėjo išvežti vieną vyrą. Nutarė skristi skirtingais lėktuvais.

Lėktuvas, kuriame turėjo skristi Conde Magdaleno ir jo čemodane pasislėpęs Jose Tuñón Albertos, suvėlavo dvien valandom. Apie 12 valandą, tai yra po penkių valandų kelionės uždarytame čemodane, Tuñón pradėjo viduje rankomis daužytis. Išgirdo lėktuvo patarnau-toja. Greitai nubėgo įvykį pranešti ir sugrįžo su dviem vyrais. Tuñón iš čemodano buvo ištrauktas be sąmonės. Lėktuvas nusileido Kieve. Po trumpo apklausinėjimo, juos grąžino atgal į lėktuvą. Po dviejų kelionės valandų lėktuvas nusileido aviacijos lauke. Ten juos atsikyrė. Antrą valandą nakties Conde Magdaleno išgirdo smarkius šunų urzgimus ir žmogaus dejavimą. Šunų urzgimas tęsėsi, kol žmogaus balsas nutilo. Jį patį lėktuvu nuvežė atgal į Maskvą. Bazan dar buvo likęs Maskvoje. Jis dar nebuvo išskridęs su Cepeda, bet šis pastarasis po trijų dienų dingo iš Maskvos. Atrodo, kad Tuñón prisipažino viską. Po penkiolikos dienų Pedro Conde Magdaleno ir Bazan turėjo apleisti Rusiją.

Lietuviai visam pasauli

PRANCŪZIJA

LIETUVIŲ GYVENIMAS IR VEIKLA

● Laisvosios Europos Kolegijos Vadovybė, kaip patiriama iš tikrų šaltinių, pakvietė prof. dr. J. Grinių globoti lietuvius studentus Strasburge. Pagal tuos pačius šaltinius 1952-53 m. m. Laisvosios Europos Kolegijoje bus šie studentai: S. Garbačiauskas, K. Jasutytė, P. Klimas, Macevičiūtė ir J. Norkaitis. Be šių studentų stipendininkų, Laisvosios Europos Kolegija suteikė po pusę stipendijos šiemet lietuviams studentams baigti jų studijas kitur, ne Strasburge, būtent: Jurkui, V. Kasiuliui (dailininkui), P. Kvietelaičiui, V. Natkevičiui, D. Augustaitytei. Tikimasi, kad dar vienas lietuvis studentas, gyvenęs Vokietijoje, gaus pusę stipendijos.

● Paryžiuje 1952-53 m. studijuos šie lietuviai studentai: R. S. Bačkis, J. Baltrušaitis (prof. J. Baltrušaičio sūnus, šiemet baigęs gimnaziją), U. Karvelytė, D. Lanskoronskytė, A. Markevičiūtė, L. Pabedinskas, A. Švirmickas, B. Šlepeytė-Venskuvienė, A. Venckas. Prie jų dar priskaitoma p. Matukaitė, atvykstanti studijuoti Paryžiuje muziką, ir menininkai — A. Mončys, V. Gaillius ir V. Kasiulis.

● Tėvui K. Pečkui S. J. išvykus į Kanadą, laikinai Lietuvių Katalikų Misiijos Direktoriaus pareigas ėjo T. R. Braun S. J., kuris trumpu laiku laimėję visų lietuvių simpatijas Paryžiuje. Dabar patiriama, kad Lietuvos vyskupai tremtyje naujuoju L. K. Misiijos Direktoriu Paryžiuje paskyrė kun. Dr. Jucevičių, gyvenantį Romoje. Tikimasi, kad naujasis Direktorius atvyks rugsėjo mėnesį į Paryžių.

● Liepos 21-24 d. d. Paryžiuje įvyko pasitarimai tarp Lietuvos Diplomatines Tarybos ir VLIKO Delegacijos. Ta proga Paryžiuje buvo atvykę Lietuvos Diplomatijos Šešas p. S. Lozoraitis, Liet. Min. Londone p. B. K. Balutis ir iš Vokietijos — p. p. Prof. Z. Ivinskis, Dr. P. Karvelis, J. Norkaitis ir T. Šidiškis. Be jų pasitarimuose dalyvavo Dr. S. Bačkis e. Liet. Atstovo pareigas Paryžiuje. Buvodamas Prancūzijoje Min. B. K. Balutis apsilankė "Svedaduose" pas Br. Klimienę ir "Biržuose" pas p. p. Lanskoronskius.

● Rugsėjo 11-16 d. d. Paryžiuje lankėsi Ponia Pivorūnienė iš Čikagos su savo sūnum, marčia ir anūke.

● Rugsėjo 14-15 d. Paryžiuje buvo p. Gr. Griniene, kuri iš JAV atvyko pas savo vyrą, gyvenantį Muenchene, ir pakeliui buvo sustojusi Paryžiuje.

● P. M. Zadeikienė su p. Mirga Zadeikyte rugsėjo 21 d. laivu Liberte apėjo Europą ir išvyko į Washingtoną. Lankymosi metu Europoje p. Zadeikienė su p. Zadeikyte buvo priimtos specialioje audiencijoje Popiežiaus Pijaus XII. Jas lydėjo p. S. Lozoraitis, jr. Grįždamos iš Romos p. Zadeikienė su dukra apsilankė "Svedaduose" pas p. Klimienę, su kuria p. Zadeikienė yra kartu dirbusios U. R. Ministerijoje 1920-22 m.

● Inž. J. Puškorius, baigęs aukštąjį mokslą Paryžiuje, buvęs BALFO ir prancūzų stipendininkas, Lietuvių Stud. Sekc. pirmininkas, Tautos Fondo Atst. narys Prancūzijoje, rugsėjo 21 d. laivu Liberte išvyko į JAV, kur gyvena jo tėveliai.

● V. T. naujasis pirmininkas prof. K. Zalkauskas su žmona laivu Queen Mary rugsėjo 18 d. atvyko Paryžiu. Jis Paryžiuje sustojo keletą dienų ir paskiau išvyko į Pfullingą, Vokietijoje, kur tarėsi su VLIKu ir VT nariais.

● Prof. J. Baltrušaitis ir p. H. Bal-

trušaitienė trumpam laikui buvo išvykę atostogų ir rugsėjo 18 d. grįžo atgal į Paryžių.

● Dr. P. Karvelis ir Dr. A. Trimakas rugsėjo 9-12 d. d. lankėsi Paryžiuje. Dr. Trimakas apsilankė pas Laisv. Europos Delegatą Prancūzijoje ir Laisv. Eur. Koleg. Draugijoje, kurios būstinė yra Paryžiuje.

● Nežiūrint atostogų, Baltijos valstybių diplomatai Paryžiuje nuolat posėdžiauja. Rugsėjo 5, 12 ir 19 d. d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatai turėjo posėdžius, kurių metu pasidalino informacijomis ir aptarė, kaip geriau būtų įmanoma ginti Baltijos valstybių reikalus Prancūzijoje. Iš Lietuvos pusės dalyvavo Dr. S. Bačkis, e. Liet. Atst. p. ir prof. J. Baltrušaitis, iš Latvijos — Igal. Min. O. Grosvald ir Pas. Patar. K. Beronds ir iš Estijos — Igal. Min. K. R. Pusta, kuris vasaros metu atvyko Paryžiu iš JAV.

● Santander universitetas (Ispanijoje) pakvietė Dr. S. Bačkį į vasaros kursus. Rugsėjo gale ir rugsėjo pradžioje minėto universiteto vyksta specialiai sesija "Dabartinės valstybės problemoms ir Europos dvasinėms, politinėms ir ekonominėms problemoms aptarti". Paskaitas skaitys ispanų, italų, prancūzų, vokiečių, belgų ir šveicarų mokslininkai. Diskusijose dalyvauti kursų rengėjai pakvietė Dr. S. Bačkį.

● T. A. Lūma S. J., Romos Gregorianumo universiteto profesorius, atvyko Paryžiu ir Tuluzon bei į kitus miestus pagilinti savo mokslo tyrinėjimus. Jis išbuvo Prancūzijoje iki rugsėjo pabaigos. Tuo pačiu metu Paryžiuje studijas gilina, rengdamas disertaciją, T. J. Daugintis S. J., kuris studijuoja Gregorianumo universitete.

● Stud. K. Jasutytė, Laisv. Europos Koleg. Strasburge stipendininkė, gavo specialią premiją iš šios kolegijos už pavyzdinę "Bendruomeninę dvasią", kuria ji pasireiškė studentų tarpe. Kartu su ja gavo ir kitas studentas panašią premiją, ne lietuvis.

● Lietuvių visuomeninis, kultūrinis ir tautinis bei religinis gyvenimas liepos — rugsėjo mėnesiais buvo apmirus... Visi atostogavo arba pačiame Paryžiuje, arba kur nors išvykę. Studentai išvažinėjo, darbininkai gavo mokamas atostogas 15-kai dienų ir išvažinėjo, kur kas gali. Tikimasi, kad nuo rugsėjo 15 d. lietuvių gyvenimas vėl atgis. (LBIDT).

KRONIKA

● VLIKO Vyk. Tarybos naujasis pirmininkas K. Zalkauskas rugsėjo 21 d. iš JAV-bių atvyko VLIKO būstinėn ir perėmė VT pirmininkavimą bei LIT darbus, taip pat santykius su Lietuvos diplomatais bei lietuvių visuomenės konsolidacijos reikalus. Prieš tai jis kalbėjo per AB radio ir pavergtąjį kraštą.

● Pulk. Škirpa, buv. Laik. 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Vyrausybės pirmininkas, atsuntė ELTAI raštą skirtą lietuvių visuomenei saryšy su dviejų rezistencinių sąjūdžių išstojimu iš VLIKO.

● Lietuvių Vientybės Sąjūdžio Centro Valdybos tremtyje vardu p.p. Kuncaitis ir Andrius atsuntė VLIKO pirmininkui M. Krupavičiui raštą, kuriuo pareiškama, kad p. L. Prapuolenio pasirašytas LVS vardu iš VLIKO išstojimo raštas liečia tik patį jo autorių asmeniškai, bet ne LVS kaip grupę, nes tasai pareiškimas padarytas be LVS Centro Valdybos pritarimo, ir kad L. Prapuolenis LVS-džiui VLIKe daugiau nebeatstovauja.

● LDŠ min. St. Lozoraitis ir VLIKO Pirmininkas sutarė susitikti VLIKO būstinėje rugsėjo 22 d., kur aptars aktualius Lietuvos laisvinimo darbus bei būdus jiems įgyvendinti, siekiant suderinti veiklą tarp Liet. Diplomatų ir VLIKO.

● Rugsėjo 13—14 d. Londone, Lietuvių Namuose, įvyksta Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkų suvažiavimas, kuriame, be kitų, kviečiami su pranešimais min. B. K. Balutis, VLIKas, Liet. Diplomatijos šefas.

● Čikagos lietuvių katalikų organizacijų ir visuomenės atstovų susirinkimas, įvykęs Čikagoje rugsėjo 17 d., priėmė rezoliuciją, kad VLIKas ir ateityje turi pasilikti vadovaujančiu organu Lietuvos laisvinimo darbe, o likusios katalikų grupės VLIKe prašomos rasti galimybę atstatyti bendradarbiavimą ir vienybę su išėjusiomis iš VLIKO grupėmis.

● Š. m. liepos 7 d. suėjo 5 metai nuo vysk. Ant. Karoso, Vilkaviškio vyskupijos valdytojo mirties. Jis buvo seniausias Lietuvos vyskupas, turėjęs apie 96 metus amžiaus, iškunigavęs 66 m. ir vyskupu išbuvęs 40 m.

● Kun. L. Jankus (Jankauskas), gyvendamas Santa Barbara, Calif., dažnai kalbėdavo amerikiečiams apie bolševizmą Lietuvoje ir jo grėsmę visam pasauliui. Tie amerikiečiai, kurie apie komunizmo pavojų mažai nežinojo, turėjo progos su juo susipažinti. Taip pat buvo gera proga pagarsinti kenčiančią Lietuvą.

● Kun. S. Morkūnas, Sioux City lietuvių parapijos kelbonas, parūpina globą, priimdamas į savo koloniją visus tuos lietuvius tremtinius, kurių atsaką globoti jų garantuotojai. Kun. Morkūnas yra buvęs žinomas Kauno Zaliakalnio didelis labdaros darbuotojas, pasta-

● Tarptautinės Katalikų Studentų organas "Pax Romana", leidžiamas Šveicarijoje, paskutiniame savo numeryje išsėdėjo lietuvių studentų ir studentų su tautiniais drabužiais nuotrauką.

● Australijos žurnalas "PIX" birželio 14 d. numery paskyrė nemaža vietos Pabaltijo tragedijai paminėti. Beveik keturi dideli puslapiai skiriami visų trijų Baltijos valstybių aprašymui, kur tekstas paliustruotas žiauriai nuokantųjų nuotraukomis. Lietuvos tragediją apibūdina Praveniškių žudynių nuotrauka.

● Prof. Mykolui Biržiškai, Nepriklausomybės Akto signatarui ir buv. Vilniaus universiteto rektoriumi, rugsėjo 24 d. sukako 70 metų. ALT Los Angeles skyrus rugsėjo 28 d. rengia tos sukakties iškilmingą minėjimą, Minėjimui rengti sudaryta speciali komisija, į kurią įeina J. Uzdavinys, V. Trumpa,

VIKTORAS CIESLINSKAS (sėdi antras iš deš.), mūsų žymusis krepšininkas, artimųjų tarpe. Prie jo sėdi jo tėvai ir sesutė.

tes didžiulę prieglaudą seneliams. Jo sesuo p. Stalioraitienė gyvena Argentinoje, Lanus mieste.

● Edmundas Butrimas, kurio dvi dramai "Tėvų kaltė" ir "Budelis" 1947 m. išleido Sūduva, šiuo metu kaip gydytojas dirba Cambridge, JAV. Vėl jau turi parašęs dvi naujas dramai.

● Karolės Pažeraitės, mūsų rašytojos gyvenančios Brazilijoje, "Nusidėjėlės" antrą laidą baigia spausdinti Australijoje.

M. Aftukas, prof. K. Alminauskas, A. Deringienė, F. Kudrka, Dr. P. Pamataitis, A. Skirius, M. Stark ir M. ir J. Steponavičiai.

● Kan. F. Bartkus, buvęs Vilkaviškio Kun. Seminarijos rektorius ir dvasinių knygų rašytojas, dabar dirbąs Texase, JAV, Šventojo Tėvo buvo pakeltas prelatu.

● Š. m. liepos 8 d. suėjo 70 metų nuo žymaus Vilniaus lietuvių veikėjo kun. Petro Kraujelio gimimo.

TRUMPAI

● Pearl S. Buck, amerikietė rašytoja, parašiusi "Gerąją Žemę" ir kitas knygas, š. m. birželio 26 d. sulaukė 60 metų amžiaus. Ši rašytoja užaugusi Kinijoje ir gerai pažįsta kiniečių gyvenimą, kurį atvaizdavo daugelyje savo romanų. Keleris metus ji Kinijoje buvo universiteto docentė, o šiuo metu gyvena New Yorke.

● Vokietijos parlamentas išleido potvarkį, kad dėl politinių, rasinių ir religinių priežasčių, grėšiančių gyvybei, pabėgę iš savo kraštų nebus grąžinti atgal.

● Šiomis dienomis buvo padaryta trisvalė prekybos sutartis tarp Švedijos ir Vak. Vokietijos iš vienos pusės ir Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus iš kitos.

● Ryšium su bolševikinės spaudos diena, kuri įvyko Vilniuje š. m. birželio 6 d., V. Niunka, partijos Centro Komiteto sekretorius švietimo reikalams, išleido instrukciją, kurioje nustatoma tvarka rengti naujiems rajoninių laikraščių korespondentams. Jau ir iki šiol kiekvienam kolūkyje buvo paskirti laikraščių korespondentai, parinkti, kiek galima, iš "partinio aktyvo". Dabar kandidatai ir korespondentus numatomi iš naujo ir visi jie turės perėti kelių savaičių teorinius kursus ir atlikti praktika prieš rajoninių laikraščių. Kandidatai renkami iš tokių, kurie jau nemažiau kaip trejus metus yra dirbę kolūkiu partiniame aktyve.

Lietuvoje dabar yra 87 rajoniniai laikraščiai ir korespondentų jiems parengti numotoma iki 3.600. Jų pareigai apie kolūkių pažangą, politinį veikimą, trūkumus ir tt. Redakcijos dirba glaudžiam kontaktas su partija ir, žinoma, su sąaugumo įstaiga.

Atnaujinta

BALTIŲ PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas šilko - vilnų įvairenybių. — Siuvami marškiniai. Sav. ENRIQUE y ALBERTO CURA B. RIVADAVIA 825 — PINEYRO

MERGAITĖS STATOSI NAMUS

Vokietija socialiniu atžvilgiu šiuo metu yra viena iš pažangiausių kraštų. Deja, ir ji neįstengia visko reikiamai sutvarkyti. Ypatingai sunkus klausimas su netekėjusiomis moterimis, nes po karo moterų Vokietijoje yra gerokai daugiau negu vyrų. Vokietė moteris pasidarė net "eksportinė prekė". Patys vokiečiai giriasi, kad jų moterys šiuo metu kaip sužadėtinės ar žmonos yra labiausiai vertinamos ir mieliausiai imamos...

Tačiau ir moterų klausimo sprendime jiems netrūksta sveikos iniciatyvos. To būdingas pavyzdys yra 88 netekėjusių mergaičių sudarytas sambūris, viešai į visuomeninį gyvenimą išėjęs "senų ir jaunu panų" vardu ir pareikalavęs lygių teisių su kitais krašto piliečiais. Svarbiausia joms — įsigyti savo kampe, kur niekas svetimas neikištų į jų reikalus nosies. Tas jų noras bent iš dalies buvo patenkintas — neseniai Stuttgarte buvo baigtas statyti ir iškilmingai 88 mergaitėms, tarp kurių yra 60 metų "jaunuolių", įteiktas namas, kur jos galės niekieno netrukdomos vesti ramų gyvenimą.

Istorija prasidėjo tuo, kad vienas Stuttgarto laikraštis įdėjo skelbimą apie mergaitę, kuri ieško kambario su baldais, bet niekas jos nepriima. Moteris prieš tokį jų skriaudimą taip sukilo, kad buvo nutarta imtis radikalių priemonių. Buvo sudaryta bendrovė pastatyti namą netekėjusioms mergaitėms. Sąjūdžio vade buvo išrinkta žurnalistė A. Hasenkamp. Jos tuoj pradėjo pulti vyrus, ypač nevedusius, net patį burmistrą. Namų projektą sudarė architektė I. Schill. Po kurio laiko išaugo gražas namas, kuris turi 60 m ilgio ir 14 m pločio, daug balkonų, kiekvienai po atskirą skambutį, laišku dėžutę, po vonią.

LIETUVIŠKA DANTŲ KLINIKA

Consultorio Dental "PAVON"

Sav. N. KRUKAUSKAS Dirbtiniai dantys — karūnelės — blombavimas — d. traukimas. Dantistai diplomuoti viet. universitete. Priimama: pirm., treč., penkt. 14—20 val. — Susikalbama įv. kalbomis. Avda. Pte. Perón 488 (buv. Pavón), Avellaneda (prieš. Avell. gelež. stotį)

Visoms bendra yra tik gimnastikos salė. Butai kaštuoja nuo 40 iki 70 markių. Yra dviųjų kambarių butų su virtuve arba vieno kambario su vonia, kuris ir kitais patogumais. Gyventojos daugumoje yra mokytojos, žurnalistės, sekretorės, gail. seserys, siuvėjos. Vienintelis vyras, tai namų sargas, kuris yra kartu centralinio šildymo prižiūrėtojas. Tas moterų namas yra tikra moterų karalystė — Iš. Dr.

RAUDONIEJI AGENTAI TREMTINIŲ TARPE

Anglų dienraštis "Telegraph and Argus" birželio 27 d. paskelbė straipsnį apie sovietų agentus tremtinių tarpe. Tokie bolševikų agentai nuolat lankosi kavinėse ir įtikinėja tremtinius lenkus, ukrainiečius ir kitus grįžti į savo kraštus. Rusai bijo propagandos, kurią daro prieš juos tremtiniai, nenorį grįžti į bolševikų valdomas sritis. Tokie šnipai renka adresus ir juos perduoda Sovietų Pasiuntinybei, o ši savo keliu tremtiniams siunčia komunistinės propagandos spausdinius. Net lietuviai Anglijoje dažnai gauna "Tėvynės Balsą", skirtą tremtiniams ir leidžiamą Vilniuje. Ne tik Anglijoje, bet ir kituose kraštuose, kur yra tremtinių, rusų Atstovybės siuntinėja pakvietimus į komunistines filmas, o adresus jiems surenka sovietų agentai. Tremtiniai tokių agentų bijo ne tiek dėl savęs, kiek dėl savuose kraštuose likusių giminių, apie kuriuose tie agentai mėgina sužinoti. Padorūs lietuviai visur turėtų stengtis saugotis prieš iš savo tarpo ir neremti bolševikinės propagandos.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI?

Sklypai Gran Buenos Aires, Mar del Plata, Cordoba ir kitur, olivares, kintos, krautuvės, barai, namų statyba ir kt. Pageidaujant aplanku su planais ir geriausiomis išsismokėjimo sąlygomis. Trijų žinomų ir garsių Bendrovių atstovas agr. A. Šantaras, Mendoza 2280, Avellaneda.

● PARDUODAMAS GEROMIS SĄLYGOMIS su gyvenama patalpa Kavine-Baras, Brasil 800, 4 de Junio.

KAZIMIERAS STANKŪNAS

vasaros mėnesiams išnuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba. Dėl sąlygų kreiptis laišku į savininką arba teirautis "LAIKO" red.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS: Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

● PENSION "LITUANA", sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

● CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Jace, Krukonis ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

● "LIETUVA" Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584

● ZEMAITIJA". Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai. Dėl informacijų kreiptis: Sr. Sanchez Penaud agent.: Florida 165 (Galeria Güemes), p. 5, esc. 529, T. E. 33-9584.

● J. ZUBRICKAS IR A. KIRSTŪKAS fotografuoja vestuves, krikštynas, pobavius ir kitus šventinius subvymus. Herrera 287, Bs. Aires, T. E. 26-9672.

● MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ, sav. Mikėlonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

● MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA "HENRY". Įvairiausių maudų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem 818, Banfield.

● CIUZINIŲ UZUOLAI DŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bodelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kedės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kedės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Buenos Aires — T. E. 60-2784.

● HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienių, sužieduotųjų, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

Krautuvė "NARUSIS"

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUSEVICIUS.

TEATRO DE INMIGRANTES

Dirección: Dr. J. M. Dafeik

Visas Buenos Aires kalba apie 20-ties TAUTŲ DIDELI VAKARĄ, kuris įvyks rugsėjo 13 d., šeštadienį, 21 val. v. "LA ARGENTINA" salėje, Rodriguez Peña 361. 20 TAUTŲ RINKS GROŽIO KARALIENE, 2 DIDELI ORKESTRAI, ĮVAIRI MENINĖ PROGRAMA. Tautų eisenos, loterija, daug įvairenybių. BILETAI: Ponioms \$ 12.-, Vyrams \$ 16.-, parduodami GOETHES KNYGYNE, Corrientes 366. — T. E. 32-0159.

BUS NEUŽMIRŠTAMAS VAKARAS!

LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRAS ARGENTINOJE
rugsėjo 14 d., sekmadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda,
rengia

Tautos Sventės Paminėjimą

PROGRAMOJE:

8,15—8,45 val. minėjimas per Radio Valandėlę "Lietuvos Aidai",
10,30 val. iškilmingos pamaldos Aušros Vartų šventovėje,
5 (17) val. Lietuvių Salėje gražus minėjimas, kuriame paskaitą skaitys svečias iš Urugvajaus p. P. Martinez Bersetche, meninę programą išpildys šv. Cecilijos choras ir kt.
Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

R. KUPREVICIAUS PAVEIKSLŲ PARODA

Dailininkas R. Kuprevičius rugpjūčio 30 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, surengė savo paveikslų parodą. Paveikslai yra daugiausiai iš įvairių metų laikų Lietuvos vaizdai, kurie žiūrovo akį patraukia savo nuosirdžiu lietuviškumu. Kiekvienas lietuvis parodos lankytojas gali pamatyti savo krašto vaizdus ir prisiminti tai, ko seniai jau nėra matęs. To nematysime svetimųjų paveiksluose, nes tik lietuvis gali taip įsijausti ir išgyventi savos gamtos grožį su visais jo atspalviais. Dail. R. Kuprevičiaus lietuviškieji gamtos vaizdai yra išreikšti tokiomis spalvomis ir tokia šiluma bei meile, kokias gali tik jis vienas išreikšti. Tai yra jo meno kryptis, kuri su visu turtingumu pasireiškia šiuose paveiksluose. Jau pirmą dieną buvo nupirktas vienas iš gražiausių jo paveikslų, kuris šiuo metu puošia Kaz. Šulnio namus. Yra taip pat pian. A. Kuprevičiaus ir smuik. E. Kuprevičiūtės portretai.

Parodą gali lankyti visi lietuviai šeštadieniais ir sekmadieniais iki spalio mėn. pabaigos. Patartina atsivesti taip pat ir svetimačius, kad ir jie galeto susipažinti su mūsų krašto meniškais vaizdais.

PIRMASIS PRAMONININKŲ BALIUS

Turėjęs įvykti rugpjūčio 3 d. Lietuvių Salėje pirmasis lietuvių pramoninkų balius dėl Argentinos Prezidento žmonos mirties buvo perkeltas į rugpjūčio 30 d. Nors tą dieną buvo smarkus lietus, bet beveik visi kvietieji susirinko dalyvauti lietuviškame pobūvyje. Salėje buvo paruošta 300 su viršum vietų prie stalų, apkratų lietuvišku būdu gamintais valgiais. Svečių susirinko tiek daug, kad vos buvo galima sutalpinti prie stalų. Dalyvavo virš 300 lietuvių ir keletas kvietusių svetimačių, tarp kurių gener. konsulas A. Barsante su Ponia, rašytojas-poetas ir Milašiaus veikalų vertėjas, didelis lietuvių draugas bei "Laiko" bendradarbis Lysandro Z. D. Galtier, žymus pramonininkas Fontana ir kt. Ne tik savieji, bet ir svetimačiai stebėjosi turtingais stalais ir pavyzdinga tvarka, už ką garbė tenka organizacinei komisijai. Pirmojo Pramoninkų balius ruošimo komisija sudarė lietuviškoje kolonijoje žinomi pramonininkai J. Čikštas, A. Geigas, Br. Eidukonis, J. Aukštikalnis, J. Petronis, K. Stankūnas ir J. Sudnius. Jiems pagelbėjo kun. dr. K. Černiauskas. Pasilinksminimui gerai ir tikrai uoliai grojo orkestras "Baltica". Svečių vaikams visą laiką šalutiniuose salės kambariuose buvo rodomos idomosios filmos. Visas gautas pelnas paskirtas Aušros Vartų bažnyčios vargonų fondui. Tikimasi, kad ateinančiais metais vėl tie patys pramonininkai bei jų draugai susirinks lietuviškai pabendrauti.

VYČIAI BAIGĖ ŠACHMATŲ TURNYRĄ

Vyčių Sąjungos surengtas ir keleta savaičių trukęs šachmatų turnyras Lietuvių Salėje pėreitą savaitę buvo baigtas. Varžybų laimėtojai buvo paskelbti šie vyčiai: pirmąją premiją — taurę laimėjo J. Lebednikas, antrąją premiją — medalį laimėjo A. Bagdanavičius ir trečiąją — knygą — S. Gudauskas. Vyčių Sąjungos vadovybė laimėtojams i-teikė dovanas ir paskatino ateinančiais metais vėl dalyvauti rugtynėse. Taip pat ir kiti pasiryžę ateinančiose varžybose dalyvauti su didesniu pasiruošimu ir veržtis į taurės laimėjimą.

RUGSĖJO 6 d., šeštadienį, 21 (9) val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, Vyčių Sąjunga rengia šeimynišką pasilinksminimą.

ATSISAUKIMAS Į VISUOMENĖ

Mes, Lietuvių Tautinis Ansamblis "DAINA", ruošiamės dainuoti į plokšteles. Kreipiame į visuomenę, kviesdami ją bendradarbiauti. Nesikreipiame tik į savo prietelius. Ne, tai ne tik mūsų ar mūsų draugų reikalas. Mūsų sumanytas darbas turėtų rūpėti kiekvienam lietuvišką dainą mylinčiam lietuviui.

Tas ne lietuvis, kuris, bent dainuodamas, nepasijustų širdyje lietuvis esąs. Daug dalykų mus lietuvis tarp savęs riša, bet kas stipriau už dainą mus priverčia tuos ryšius savyje patirti?

A. a. Jonas Liumas

Daina reikalinga mums — saviesiems žadinti! Daina reikalinga svetimiesiems, — kad nepamirštų, jog mums priklauso ir visuomet priklausys vieta laisvųjų pasaulio tautų tarpe.

Jau toluoje pradėjo gauti bundančios pasaulio sąžinės varpai. Ir mūsų dainos garsai turi prisidėti prie jų skambaus gaudimo.

Zadinkime, kol dar galima kas zadinti; dainuokime, kol dar yra kas klausyti; darykime, ką sugebėdami ir įstengdami — čar ne vėlu!

Mes, Ansambličiai, norime dainuoti! Plačiau ir skambiau negu ligi šiolie! Norime paskleisti lietuvišką dainą kuo plačiausiai, kad ji suskambėtų visur, kur esama lietuvių ir kur dar laukiama ir mylma savoji daina.

Ruošiamės todėl pagaminti dalies geriausių savo dainų plokšteles. Reikalingos didelės lėšos!

Neprašome aukų. Netrukus pasiūlysi-me visuomenei pirkti specialius kvitus (ispanskiškai: "vales"), kurie vėliau bus išeikti į plokšteles. Vienas kvitas kainuos 20 pesų ir galios vienai plokštelei pasirinkti.

Būsime dėkingi, jei kas nirs daugiau kvitų negu jam bus reikalinga plokštelė. Skaitysimė tai paskola ir išpiksime kvitus pinigais.

Tuo tarpu darysime 3 plokšteles. Jos turės būti pagamintos dar šiais metais.

Mes pasiryžę, ar iš mums padėsite? Lietuvių Tautinis Ansamblis "DAINA"

BUENOS AIRES

AUKOS RADIO VALANDELEI

Radio Valandėlei "Lietuvos Aidai" au-kojo šie asmenys: \$ 50: K. Čibiras (iš Urugvajaus), \$ 20: A. Šikšnytė de Crias, \$ 10: P. Čiavas. Visiems aukojusiems reiškia lietuvišką ačiū

Radio Valandėlės Vadovybė.

● Argentinos Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė" pasveikino J. E. Vyskupus V. Brizgį ir V. Padolskį jų 25 metų kunigystės sukakties proga, palinkė-damos Aukščiausiojo palaimos vadovau-jant po pasaulį išsisklaidžiusių lietuvių dvasiniams reikalams ir pažadėdamos savo ištikimybę krikščioniškiems bei tautiniams idealams. J.E. vysk. V. Briz-gys yra Pasaulio Lietuvių Katalikų Or-ganizacijų S-gos Dvasinis Globėjas ir šiuo metu gyvena JAV-bėse, o J. E. vysk. V. Padolskis yra šv. Kazimiero Kolegijos Rektorius Romoje.

Nauji "Laiko" rėmėjai

"LAIKUI" ir steigimai spaustuvei aukojo šie nauji Rėmėjai: \$ 110: S. Stuber; po \$ 100: J. Ališauskas ir M. ir P. Santarai; \$ 50: J. Macaitytė; \$ 30: J. Katinas; po \$ 20: M. Bartkienė, J. Demėnys, A. Grigolaitis, M. Kuprevičius, W. Morozas ir J. Žebrauskas; po \$ 10: A. Gudmonas, V. Kuprevičius, A. Navickas, D. Osinski, J. Stundžia, J. Sedys, A. Šikšnytė de Crias, J. Tunkūnas ir NN; po \$ 5: B. Chmeliauskas, A. Madastavičienė ir J. Rimšelis; \$ 2: NN; \$ 1: C. Jerašius. Visiems paminėtiems ir nepaminėtiems Garbiamiems Rėmėjams lietuviškas ačiū.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju šv. Cecilijos cho-ru už puikiai paruoštą religinį koncer-tą, "Mindaugo" Dr-jos chorui iš Beriso, Vyčiams, "Birutės" ir Gyvojo Ro-zančiaus Dr-joms, Skautų Draugovei ir visiems kitiems dalyvavusiems ir prisidėjusiems prie Lietuvių Parapijos de-šimties metų sukakties minėjimo

Aušros Vartų Parapijos Klebonas

● P. Martinez Bersetche, buvęs Urugvajaus parlamento atstovas, laikraščio "El Nervio" redaktorius ir Urugvajiečių-Lietuvių Kultūrinės Dr-jos pirm-ninkas, rugsėjo 14 d. Tautos Sventės proga skaitys paskaitą Lietuvių Salėje, Avellanedoje. Jis yra žymus kalbėtojas ir didelis lietuvių draugas, todėl bus i-domu išgirsti jo žodį.

● Kun. J. Bružikas S. J., lietuviams gerai pažįstamas, misijonierius, yra pasi-žadėjęs pasakyti pamokslą Villa Luga-no lietuviams rugsėjo 21 d. per lietu-viškas pamaldas.

● Architektas J. Steikūnas ruošia planus Montevideo lietuvių bažnyčiai ir kitiems pastatams. Kun. J. Bružikas su juos turėjo tuo reikalu pasikalbėjimą.

● Dr. J. Mačernis yra parašęs ispa-nų kalba filosofinį veikalą, kurį tikima-si artimu laiku atspausdinti.

● Kaz. Stankūnas su žmona šiomis dienomis išvyksta ilgesniam laikui į sa-vo namus Villa del Dique, Sierras de Córdoba.

MŪSŲ MIRUSIEJI

● Rugpjūčio 23 d. Rawson sanatori-joje po gerklių operacijos mirė Barba-ra Mališauskaitė de Savich. Velionė bu-vo gimusi Šikšneliškių km., Pasvalio vals., Biržų apskr. Į Argentina atvyko 1930 m. birželio 17 d. Mirė turėdama 49 metus amžiaus. Giliamė nuliūdime paliko savo vyrą Izidorijų, seserį su vy-tu Oną ir Praną Dargužius, brolį ir brolienę Joną ir Oną Dičiūtę Mališaus-kus, dėdę Petrą Sienauską su šeima, pusseserę su vyru Oną ir Povilą Maino-nius ir daug draugų. Velionė su vyru gyvena Paraguay 2557, Avellaneda.

Rugpjūčio 24 d., giminių ir artimųjų pa-lydėta, buvo palaidota Chacarita kapi-nėse. Už jos vėlė to paties mėn. 30 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos gedulo pamaldos, kuriose buvo susirinkę būrelis giminių. Po pamaldų pas O. ir P. Mainonius gi-minėms buvo surengti pietūs.

● Jonas Liumas 51 metų amžiaus rugpjūčio 24 d. 7 val. ryto atsiskyrė su šiuo pasauliu. Velionis buvo kilęs iš Vaškų, Biržų apskr. Argentinon atvyko 1927 m. Ilgą laiką buvo namų prižiūrė-tojas, Salguero 1965, Buenos Aires. Nu-liūdę liko jo sesuo su vyru Elena ir Juo-zas Paškevičiai, brolis Ignas ir kitų ar-timųjų. Palaidotas Chacarita kapinėse. Už jo vėlė lietuvių bažnyčioje, Avella-nedoje, bus pamaldos spalio 24 d. 9 val.

Šeimose

● Jieva Stalnicienė jau daugiau kaip metai serga. Ilgoką laiką gulėjo Prezidente Perón klinikoje Avellanedo-je, o dabar gydos savo namuose, Gerli.

● Benediktas Bačianskis darbe buvo susilaužęs ranką ir dabar, gydytojo pri-žiūrimas, gydos savo namuose Segui 110, 4 de Junio.

● Andrius Kurtinaitis, kuris pereitais metais buvo pasveikęs iš sunkios ligos, vėl susirgo. Gydos savo namuose, Sarandi.

● Anastazija Bagdonienė, žinoma "Birutės" Dr-jos darbuotoja, buvo smar-kokai susižeidusi koją, bet jau dabar baigia sveikėti savo namuose, Gerli.

● M. Katininė, krisdama nuo laip-tų, buvo susilaužiusi net keturis šon-kaulius. Sveiksta savo namuose, Bue-nos Aires.

Dr. Jorge Cura

Dantų gydytojas su Parncūzijos univ. diplomu
Prima: 9 — 12 val. ir 16 — 20 val.
URUGUAY 763 PINEYRO

LAIKAS

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4299
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituanos Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 381833
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires; T. E. 20-9027

Redaguoja Red. Kolegija. Redaktorius Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant.

KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusmečiui \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 Urugv. pezai. Kitur — met. 3 doleriai. Oro paštas met. 3 dol.

1-a Quincena de Septiembre, 1952

V METAI — Nr. 74

TEMPERLEY

MISIJOS TEMPERLEY BAZNYČIOJE

Dėl blogo ir purvino oro lietu-viškos misijos Temperley parapij-jos bažnyčioje N. S. de Piedad ne-buvo pradėtos rugpjūčio 31 d., bet nukeliamos į rugsėjo 7 d. Bet dar-bas jau prasidės, nežiūrint, koks oras bebūtų!

Dėlto VISI Temperley apylinkės lietuviai (tegul atvyksta ir iš to-liau!) uoliai dalyvaukite misijoje ir tuo įrodykite, kad trokštate Temperley bažnyčioje lietuviškų pamaldų. Tėvai Marijonai jas pa-sižada laikyti mažiausiai kartą mėnesį, bet su sąlyga. — Jeigu mi-sijoje dalyvaus daug žmonių!

Užtat visi, o visi ateikite, vieni kitus paraginkite. Vykdami į misi-jas, būtinai vieni pas kitus užei-kite ar užvažiuokite ir kartu ateikite į misijų pamokslus.

Misijų pradžia su iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvaus šv. Cecilijos choras, įvyks lygiai 11 val. sekmadienį per sumą. Sekma-dienio vakare pamaldų nebus, bet užtat nuo pirmadienio, rugsėjo 8 d. ryto, (Marijos Šilaviškės šventė ir Lietuvos Diena!) misijos tęsis rytais ir vakarais 8 val. Pirmoji savaitė mergaitėms ir moterims, antroji — berniukams ir vyrams.

Bet rytais galima visiems dalyvau-ti, tik vakarais — atskirai luo-mams. Tad visi, kas gyvas, į misi-jas! Ypač išraginkite jaunimą, nes aš kalbėsiu lengva ir vi-siems prieinama kalba. Nors ir ma-žai kas mokytų lietuviškai, viešien supras. Misijonierius kun. Jonas Bružikas, S. J.

ROSARIO

● Šiomis dienomis moterystės sak-ramentą priėmė Eugenija Budriūnaitė su Mykolu Jonaičiu. Liudininkais prie altoriaus N. S. de la Merced bažnyčio-je buvo J. B. Jonaitienė ir Br. Jonaitis.

● Laprida Ligorinėje serga J. Ma-tulaitis ir P. Griniskas. Savo namuose baigia sveikti Marija Balsienė. Rosario ligoninėje jau ilgą laiką serga Teofilė Mikeliūnienė.

● Ilgą laiką sirgusi Marija Kybar-tienė neseniai mirė Oliveros mieste. Ji buvo iš ten parvežta į namus ir palaido-ta La Piedad kapinėse.

A. a. Antanas Mikielionis, miręs š. m. rugp. 5 d.

● Lietuvių žemėje buvo pasodinta daugiau kaip 50 įvairių rūšių medelių ir, berods, visi prigijo. Greitu laiku bus vaisių ir geras pavėsis ten susirenkan-tiems lietuviams. Nupirkti ir pasodinti pagelbėjo geri lietuviai. Jiems labai dėku!

● Stasė Svedrauskaitė-Sabulienė, gy-venusi Chacabuco 1857, Rosario, važiuo-dama tramvajumi staiga susirgo ir ve-žama į ligoninę mirė. Iškilmingai pa-laidota El Salvador kapinėse.

LIETUVIŲ TAUTINIS ANSAMBLIS "DAINA"

rugsėjo 21 d., sekmadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, rengia didelį lietuviškų liaudies dainų ir tautinių šokių

KONCERTA

Koncerto pelnas skiriamas plokštelių vajui. Pradžia 5 (17) val. Po koncerto bus pasilinksminimas.

● Santa Fe liet. kolonijos veikia p. Kaldienė lankėsi pas Rosario lietuvius. Ji dalyvavo S. Sabulienės laidotuvsė ir aplankė visus savo senus pažįstamus.

● R.L.B. rugsėjo 21 d. 12 val. ren-gia pavasario šventę ir asado savo žeme. Bilietai vyrams \$ 10, moterims \$ 8, vaikai leidžiami veltui.

BERISSO

BERISSO LIETUVIŲ AUKOS RADIO VALANDELEI

Lietuviškai Radio Valandėlei "Lietu-vos Aidai" palaikyti Myk. Tamoliūno ir J. Stočkūno nuosirdžiomis pastangomis buvo surinkta Berisso lietuvių kolonijo-je \$ 276.—. Aukojo šie Berisso lietuviai: \$ 20: J. Martinkus; po \$ 10: B. Akse-na-vičius, S. Krikščiūnas, P. Vaškas, J. Guntulis, A. Miselis, V. Štikas, V. Dab-ravolskis, S. Dulskis, A. Sarafinas, A. Šiaučūnas, N. Baubinas ir P. Rožan-skas; po \$ 5: A. Laurinaitienė, A. Gab-riūnas, B. Gavėnas, J. Buėys, J. Bačkis, A. Balčiūnas, J. Rudis, A. Šiperka, L. Jaštis, P. Lidanavičius, J. Balčiūnas, P. Dūda, E. Rudis, J. Andrinavičius, Pet-rauskas, L. Klimaitis, A. Stasis, J. Pu-zinas, A. Petraitis, J. Cidla, V. Žalne-rauskas, A. Baravykas, Z. Juknevičius ir J. Vengras; po \$ 3: A. Judinskas ir A. Kablis; po \$ 2: J. Vilkotis, J. Morkus, J. Abecūnas, J. Gumbinas ir A. Putis. Aukų rinkėjams ir visiems aukotojams nuosirdžią lietuvišką padėką reiškia Radio Valandėlės Vadovybė.

"NEMUNO" METINĖ SVENTĖ

Savišalpos ir Kultūros Dr-ja "Nemu-nas" rugsėjo 6 d., šeštadienį, savo patal-pose, Montevideo 1578, Berisso, rengia savo 42-čiosios metinės sukakties minė-jimą su vaiksėmis ir idomia programa. Minėjimui kviečia ne tik Berisso lietu-vius, bet ir kitų draugijų bei kultūrinių vienetų atstovus.

URUGVAJUS

PAKEISTAS RADIO VALANDELĖS LAIKAS

Montevideo Lietuvių Katalikų radio valandėlė, kuri būdavo sekmadieniais 14,05 val., nuo rugsėjo 7 d. atkelta į 13,35—14 val. Kaip ir anksčiau bus transliuojama per NORTON X44 stoti.

LIETUVOS BICIULO PAGERBTUVES

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Dr-ja savo patalpose rugpjūčio 17 d. surengė asado pietus p. P. Martinez Bersetche pagerbimui. Kaip žinoma, šis puslėpęs lietuvių bicilius, Lietuvių - Urugvajiečių Kultūrinės Sąjungos pirmininkas neseniai Ateneo de Montevideo laikė kultū-rinę paskaitą apie Lietuvą.

Pagerbtuvėse dalyvavo Lietuvos Pa-siuntinys su Ponia, jo bendradarbiai ir apie 70 kolonijos žymesniųjų lietuvių. Nuosirdžias sveikinimo bei įvertinimo kalbas pasakė: Min. Dr. K. Graužinis, kun. Vl. Mikalauskas, Vikt. Cieslinskas, Jul. Jazauskas ir N. Poviliūnas. Su-jaudintas lietuvių nuosirdumu p. Marti-nez Bersetche net su ašaromis tarė pa-dėkos žodį. Yra vilčių, kad šis įdomus ir nuosirdus paskaitininkas turės progos apie Lietuvą kalbėti ir Argentinoje.

Didžiai Gerbiamam

"LAIKO" Redaktoriui, Šiuo nuolankiai prašau Tamstą neat-sisakyti patalpinti savo vedamajame laikraštyje sekančio turinio pareiškimą: Prieš keletą metų aš buvau tam tik-rų "draugų" sukliudinta ir pasirašiau pu komunistų peticija. Dabar, sužinojus tos peticijos tikslus, kaip lietuvi patrio-tė ją griežtai smerkiu ir atšaukiu savo parašą, kuris apgaulingu būdu buvo iš-manęs išvilioti.

Su aukšta pagarba Ona Paulėnaitė.